

Anonimizētā versija

Tulkojums

C-526/23 – 1

Lieta C-526/23

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2023. gada 17. augusts

Iesniedzējtiesa:

Oberster Gerichtshof (Austrija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2023. gada 13. jūlijs

Prasītāja:

VariusSystems digital solutions GmbH

Atbildētāja:

GR, *B&G* īpašniece

[..]

Oberster Gerichtshof [Augstākās tiesas] [..] prasītājas *VariusSystems digital Solutions GmbH* lietā, [..] Vīne 22, [..] pret atbildētāju GR, *B&G* īpašnieci, Vācija, [..] par 101 587,68 EUR [..], pamatojoties uz prasītājas iesniegto revīzijas sūdzību par *Oberlandesgericht Wien* [Apelācijas tiesas Vīnē], kurā iesniegta revīzijas sūdzība, 2023. gada 27. marta lēmumu, GZ 11 R 58/23i–16, ar kuru tika apstiprināts *Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien* [Vīnes Civillietu apgabaltiesas] 2023. gada 13. februāra lēmums, GZ 16 Cg 131/22k–11,

L ē m u m s

I. Atbilstoši LESD 267. pantam uzdot Eiropas Savienības Tiesai šādu jautājumu prejudiciālā nolēmuma sniegšanai:

Vai Regulas (ES) Nr. 1215/2012 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās (turpmāk tekstā – “Regula Nr. 1215/2012”) 7. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka saistībā ar prasību, kas attiecas uz līgumu, saistības izpildes vieta attiecībā uz tādas programmatūras izstrādi un pastāvīgu darbību, kas pielāgota A dalībvalstī (šajā gadījumā – Vācijā) reģistrētas pasūtītājas individuālām vajadzībām, atrodas vietā,

- a) kur B dalībvalstī (šajā gadījumā – Austrijā) reģistrētais uzņēmums ir veicis intelektuālo jaunradi, kas ir programmatūras pamatā (“programmēšanu”), vai
- b) kur programmatūra sasniedz pasūtītāju, tātad tiek lejupielādēta un palaista?

II. [...] [tiesvedības apturēšana]

P a m a t o j u m s

Par I:

A. Faktiskie apstākļi

- 1 Prasītāja sabiedrība, kuras juridiskā adrese ir Vīnē, darbojas IT pakalpojumu nozarē. Atbildētāja ir reģistrēta Vācijā. Prasītāja atbildētājam izstrādāja programmatūru, kas ļauj izvērtēt koronavīrusa testus atbilstoši Vācijas likumdevēja prasībām un kas paredzēta izmantošanai Vācijas testēšanas centros. Līguma priekšmets bija programmatūras sākotnējā un tālākā izstrāde un pastāvīgā darbība Vācijā. Puses nebija noslēgušas rakstisku līgumu un nebija vienojušās ne par jurisdikciju, ne saistības izpildes vietu.

B. Pušu procesuālā nostāja un līdzšinējā tiesvedība

- 2 **Prasītāja** pieprasa, lai atbildētāja samaksā nesamaksāto atlīdzību 101 587,68 EUR apmērā, pieskaitot procentus, par izpildes periodu no 2022. gada 1. janvāra līdz 2022. gada 3. jūnijam. Tiesas, kurā celta prasība, jurisdikciju tā balstīja uz Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 1. punkta b) apakšpunkta otro ievilkumu, pamatojoties uz to, pakalpojumi līguma izpratnē bija sniegti un bija jāsniedz Vīnē. Programmatūra esot īpaši pielāgota un tālākattīstīta atbildētājas individuālajām vajadzībām. Esot bijusi panākta vienošanās par maksu par katru veikto testu, un tādējādi esot bijusi jāmaksā konkrēta atlīdzība. Lai gan programmatūra esot pastāvīgi pielāgota lietošanai Vācijā, tomēr visi darbi esot veikti Vīnē.
- 3 **Atbildētāja** izvirzīja iebildi par tiesas, kurā celta prasība, starptautiskās jurisdikcijas neesamību. Tā kā raksturīgais izpildījums esot apstrādes programmatūras izmantošana Vācijā saskaņā ar Vācijas likumdevēja prasībām attiecībā uz Vācijas testējamām personām, noteicošā saistību izpildes vieta visām prasībām, kas izriet no līguma, esot atbildētājas juridiskā adrese.

- 4 **Pirmās instances tiesa** prasību noraidīja starptautiskās jurisdikcijas neesamības dēļ. Tā kvalificēja pušu noslēgto līgumu kā pirkuma līgumu, kura saistību izpildes vieta esot atbildētājas juridiskā adrese Vācijā.
- 5 Apelācijas tiesa apstiprināja šo lēmumu, taču citu iemeslu dēļ.
- 6 Šajā gadījumā esot jāpieņem, ka runa ir nevis par preču pirkšanas līgumu (Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 1. punkta b) apakšpunkta pirmais ievilkums), bet gan par “pakalpojumu sniegšanu” Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 1. punkta b) apakšpunkta otrā ievilkuma izpratnē, vēl jo vairāk tāpēc, ka programmatūra bija īpaši jāpielāgo un tālāk jāattīsta atbildētājas individuālajām vajadzībām un tai bija jāatbilst Vācijas likumdevēja prasībām. Saskaņā ar Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 1. punkta b) apakšpunkta otro ievilkumu saistības izpildes vieta pakalpojumu sniegšanas gadījumā ir vieta, kur saskaņā ar līgumu pakalpojumu sniedza vai tas būtu bijis jāsniedz. Savukārt vietai, kurā pakalpojumam ir jārada rezultāti, saskaņā ar jurisdikcijas tiesību normām neesot nozīmes. Divpusējo līgumu gadījumā izpildījums, kas nav finansiāls izpildījums, attiecīgi ir izpildījums, kas raksturo līgumu. Ja pakalpojums attiecas uz konkrētu vietu, kā, piemēram, visi pakalpojumi, kas saistīti ar konkrētu ēku, tad saistības izpildes vieta ir vieta, uz kuru attiecas pakalpojums, pat ja pakalpojums būtu bijis jāsniedz citā vietā. Pakalpojumi, kas nav saistīti ar atrašanās vietu, tiek sniegti tur, kur tie sasniedz pakalpojuma [...] kreditoru. Programmatūra, kas bija individuāli pielāgojama Vācijas apstākļiem, kā raksturīgs izpildījums bija pieejama Vācijā.
- 7 Pret šo lēmumu ir vērsta **prasītājas ārkārtas revīzijas sūdzība**, kuras mērķis ir atcelt iepriekšējo instanču tiesu lēmumus un uzdot pirmās instances tiesai uzsākt tiesvedību, neņemot vērā izmantoto noraidījuma pamatu.
- 8 Savā [...] **atbildes rakstā uz revīzijas sūdzību atbildētāja** lūdz otras puses revīzijas sūdzību noraidīt vai, pakārtoti, to neapmierināt.

C. Atbilstošās tiesību normas

- 9 Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 1. punkts ir formulēts šādi:

“Personu, kuras domicils ir kādā dalībvalstī, var iesūdzēt citā dalībvalstī:

1)

a) lietās, kas attiecas uz līgumiem, – attiecīgās saistības izpildes vietas tiesās;

b) šā noteikuma mērķiem un, ja vien nepastāv citāda vienošanās, attiecīgās saistības izpildes vieta ir:

– preču iegādes gadījumā – vieta dalībvalstī, kur saskaņā ar līgumu preces piegādāja vai tās būtu bijis jāpiegādā,

– pakalpojumu sniegšanas gadījumā – vieta dalībvalstī, kur saskaņā ar līgumu pakalpojumu sniedza vai tas būtu bijis jāsniedz,

c) ja nepiemēro b) apakšpunktu, tad piemēro a) apakšpunktu.”

D. Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojums

- 10 1. Gan apelācijas tiesa, gan puses uzskata, ka ir piemērojams Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 1. punkta b) apakšpunkta otrais ievilkums. *Oberster Gerichtshof* piekrīt šim viedoklim:
- 11 Saskaņā ar Tiesas judikatūru jēdziens “pakalpojumi” Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē nozīmē, ka puse, kas šos pakalpojumus sniedz, veic konkrētu darbību, saņemot par to atlīdzību (tostarp, C-533/07, *Falco Privatstiftung*; C-249/16, *Kareda*; C-196/15, *Granarolo*).
- 12 Individuālas programmatūras izstrāde un piegāde, tātad tādas programmatūras, kas ir īpaši izstrādāta, ņemot vērā pasūtītāja īpašās vajadzības un individuālos apstākļus un vēlmes, atšķirībā no datu nesējos iekļautas standarta programmatūras pastāvīgas nodošanas, kas ir kvalificējama kā preču iegāde (skat. [...] *OGH* [Augstākās tiesas] nolēmumu, 5 Ob 504/96; *RIS–Justiz* RS0108702 [attiecīgi par klasifikāciju materiālajās tiesībās]), ir uzskatāma par šādu pakalpojumu (*OGH* nolēmums, 1 Ob 229/14d [par klasifikāciju materiālajās tiesībās]). Tādējādi uz programmatūras izstrādes līgumu, kura priekšmets ir individuālas programmatūras izstrāde, ir attiecināms Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 1. punkta b) apakšpunkta otrajā ievilkumā minētais pakalpojuma jēdziens (skat. arī *OLG München* [Federālās zemes Augstākās tiesas Minhenē] nolēmumu, 20 U 3515/09, 39., 42. punkts; [...]).
- 13 2. Saistības izpildes vieta pakalpojumu sniegšanas gadījumā Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 1. punkta b) apakšpunkta otrā ievilkuma izpratnē ir vieta, kur saskaņā ar līgumu pakalpojumu sniedza vai tas būtu bijis jāsniedz. Ir jānosaka vieta, kur pakalpojumu sniedzējam galvenokārt bija jāveic sava darbība (Tiesas spriedums, *Wood Floor Solutions*, C-19/09, 38. punkts). Ja, kā tas ir šajā gadījumā, nav panākta skaidra vienošanās par saistības izpildes vietu un izpildes vietu nevar noteikt, arī pamatojoties uz līgumu, nozīme ir galvenajai pakalpojumu sniegšanas vietai (Tiesas spriedums, *Wood Floor Solutions*, C-19/09, 40. punkts). Tas liecina par labu tam, lai programmatūras izstrādes līgumu gadījumā par saistības izpildes vietu pieņemtu intelektuālā pakalpojuma sniegšanas vietu, nevis programmatūras palaišanas un lietošanas vietu (skat. *OLG München* nolēmumu, 20 U 3515/09, 49., 51., 52. punkts; [...]).
- 14 3. Tomēr daļā doktrīnas tiek pārstāvēts viedoklis, ka gadījumā, ja pakalpojums attiecas uz konkrētu vietu, kā, piemēram, būves plānošanas pakalpojumi, tad saistības izpildes vieta ir vieta, uz kuru pakalpojums attiecas, pat ja tas tiek sniegts citā vietā (piemēram, arhitekta birojā); tas *mutatis mutandis* attiecas uz visiem aprīkojuma, servisa, pēcpārdošanas un uzturēšanas pienākumiem attiecībā uz [...]

būvi. Pakalpojumi, kas nav saistīti ar atrašanās vietu, tiek sniegti tur, kur tie sasniedz pakalpojuma kreditoru [..].

- 15 Ciktāl zināms, Tiesa līdz šim nav paudusi nostāju par šiem viedokļiem; arī *Oberster Gerichtshof* nolēmumā 4 Ob 140/18v galu galā atstāja atklātu jautājumu par to, vai tie būtu jāievēro. Ja programmatūra ir izstrādāta lietošanai konkrētā vietā, tie varētu liecināt par labu tam, lai šo vietu uzskatītu par saistības izpildes vietu.
- 16 4. Ir taisnība, ka šajā tiesvedībā
- atšķirībā no gadījuma, kas ir *Oberlandesgericht München* nolēmuma lietā 20 U 3515/09 pamatā, nav veikti nekādi papildu konstatējumi par laika patēriņu un atsevišķo darbību nozīmīgumu (“kur kādas darbības, ar kādu nozīmīgumu tika veiktas” [..]). Tomēr starp pusēm nav strīda par to, ka programmatūra tika (tālāk) attīstīta un programmēta prasītājas juridiskajā adresē Austrijā, tātad, it īpaši arī intelektuālais pakalpojums tika sniegts Austrijā.
- 17 Tas ļauj pieņemt, ka saistības izpildes vieta ir vieta, kur prasītājas darbinieki sniedza intelektuālo pakalpojumu, proti, izstrādāja un tālāk attīstīja programmatūru. Tas nozīmētu tiesas, kurā celta prasība, jurisdikciju. Tomēr pret to varētu iebilst, ka intelektuālais pakalpojums bija orientēts tikai uz Vācijas tirgu un Vācijas juridiskajām prasībām, kā arī uz tur reģistrētās atbildētājas individuālajām vajadzībām un ka intelektuālajam pakalpojumam bez tā palaišanas un izmantošanas nav patstāvīgas vērtības, vēl jo vairāk tāpēc, ka arī prasītāja uzsver, ka tai bija paredzēts saņemt atlīdzību par katru sekmīgu testu (Vācijā).
- 18 Nevar izslēgt, ka šie pēdējie apsvērumi liek pieņemt, ka saistības izpildes vieta ir Vācijā. Par labu tam liecinātu arī arguments, ka konkrētajā gadījumā programmatūras izmantošanas vietas tiesas, ņemot vērā faktisko apstākļu tuvumu un pierādījumu vieglu iegūšanu, kas ir saistības izpildes vietas jurisdikcijas pamatā esošais mērķis (ģenerālvokāta H. Saugmandsgora Ēes [*H. Saugmandsgaard Øe*] secinājumi lietā *Wikingerhof*, C-59/19, 32. punkts un tajā minētā judikatūra), šķiet, būtu piemērotākas lemt par līguma izpildes būtiskiem jautājumiem.
- # 31]5. Tāpēc *Oberster Gerichtshof* šajā kontekstā rodas jautājums, vai, nosakot saistības izpildes vietu, tādu distances pakalpojumu gadījumā kā šeit aplūkotie noteicošā ir vieta, kur pakalpojuma sniedzēja (šajā gadījumā prasītāja) veica savu darbību, vai vieta, attiecībā uz kuru pakalpojums tika sniegts vai kur tas sasniedza kreditoru (šajā gadījumā atbildētāju).

Attiecībā uz II:

- 19 [..][*omissis*: valsts procesuālās tiesības]

[..]

Vīne, 2023. gada 13. jūlijs

[..]

DARBBA VERSIJA